

Eörsi László: Elit - lentről nézve. Ötvenhatos felkelők és elitek - 1956-ban és 1989 után

1956. október 28-áig a "pesti srácok" - a magyar társadalom túlnyomó többségével együtt - szembekerült a hatalommal. Még Nagy Imrével is, aki pedig a forradalom első napján még kiemelkedően a legnépszerűbb politikusnak bizonyult. A "félfordulatot" követően, amikor a kormány folyamatosan teljesítette a forradalom legfőbb célkitűzéseit a felkelők döntő többsége a kormány mögé állt. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az, hogy november 4-i (tévesen értelmezett) kormányfői felhívásra Budapest szerte tömegesen jelentkeztek a függetlenség megvédésére, vagy az, ahogy még a szabadságharc leverését követő reménytelen helyzetben is számtalan csoport alakult Nagy Imre miniszterelnökségéért, Maléter Pál honvédelmi miniszterségéért. A börtönökben, a kádárista diktatúra idején az egykori felkelők körében a forradalom célkitűzései elhalványultak, és el is szakadtak az "1956-os elittől". Az egykori "pesti srácok" 1989-re már megkeseredetteké váltak, és a rendszerváltást követő években sem érték el az általuk elképzelt kárpótlást. Mindinkább hatott rájuk a zömében kádárista elitből rekrutálódott új elit "népnemzeti" részének az artikulátlan antikommunista propagandája. Így a nagytöbbségük azokat a horthysta gyökerű pártokat, egyesületeket támogatta, amelyeknek ideológiájától még a forradalom idején elhatárolta magát. Ekképpen ellenséges viszonyba kerültek a kádárista régi-új elittel és a rendszerváltással kialakuló liberális elittel egyaránt.